Toelichting op de wijziging Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten 2023

Algemeen

In het wijzigingsproces van de GR Samenwerking Kempengemeenten is gestreefd om een zo zelfstandig mogelijk leesbare regeling te schrijven. Dat houdt in dat deze regeling zo min mogelijk verwijst naar wetgeving, maar waar nodig deze artikelen uitschrijft in de regeling zelf. Een voorbeeld is artikel 32, wijziging waarin de wijzigingsprocedure volledig in lijn is met de wetstekst. Andere voorbeelden zijn de artikelen 35 en 36, waarin rechten van de gemeenteraden worden beschreven. Deze beschrijvingen zijn in lijn met de wet en de toelichting. Voor de zelfstandige leesbaarheid zijn deze artikelen opgenomen en uitgeschreven.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3 en 4

In artikel 3 en 4 zijn de taken die de colleges en de burgemeester van Bladel met inwerkingtreding van deze gewijzigde regeling niet langer meer hebben overgedragen of gemandateerd weggehaald. Het betreft bijvoorbeeld P&O, bijzondere bijstand, onderdelen van VTH maar ook de burgemeestersbevoegdheden van Bladel. De burgemeester van Bladel wordt wel gevraagd om met deze wijziging in te stemmen, als finale bevestiging van dit besluit. De burgemeester van Bladel wordt dus ook gevraagd deze wijziging mede te ondertekenen.

Artikel 5 Samenstelling Algemeen Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is aangepast, van een maximaal aantal leden in het AB en één stem per deelnemende gemeente naar een drietal leden per gemeenten. In de nieuwe samenstelling is in de regeling ook vastgelegd dat de burgemeesters van Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden onderdeel uitmaken van het Algemeen Bestuur. Zij laten specifieke bevoegdheden van de burgemeester uitvoeren door de GRSK. Daarom is het logisch en in lijn met artikel 13 Wgr dat zij dan ook onderdeel uitmaken van het Algemeen Bestuur.

Daaraan is toegevoegd een onverenigbaarheid tussen bestuurslid van de regeling en het hebben van een dienstverband bij de regeling.

Artikel 6 Werkwijze

De stemverhouding is aangepast, van één stem per gemeente naar één stem per AB-lid. Dit is in lijn met de geest van de wet en is wenselijk door de toevoeging van een quorum. In de regeling ontbrak het aan een quorum voor het nemen van besluiten in het AB. Dat betekent dat er geen minimaal aantal leden of deelnemers in de vergadering aanwezig hoefde te zijn om een besluit te nemen dat impact heeft op de organisatie en alle deelnemers. Dat is aangepast zodat de helft van het aantal leden aanwezig moet zijn om een besluit te nemen.

Verder is verduidelijkt wanneer het Algemeen Bestuur openbaar is en wanneer met gesloten deuren kan worden vergaderd en besloten. Omwille van de duidelijkheid is een lijst opgenomen met onderwerpen waarover met gesloten deuren niet kan worden besloten.

Artikel 8 Taken en bevoegdheden

Hieraan is expliciet toegevoegd het instellen van bestuurscommissies zoals bedoeld in artikel 25 Wgr. Dit is een voortvloeisel uit het traject Opnieuw Verbinden, waarin vier commissies zijn voorgesteld.

In artikel 8 is tevens vastgelegd dat de wijziging in de Wgr over het vastleggen van de mogelijkheden van participatie niet leiden tot mogelijkheden binnen de GRSK. De overwegingen daartoe zijn dat de GRSK vooral gericht is op de uitvoering en niet op het maken en vaststellen van beleid. Het vaststellen van beleid en verordeningen is niet overgedragen en berust bij de deelnemende gemeenten. Daardoor is het logisch dat mogelijkheden voor participatie daar liggen waar beleid en verordeningen worden vastgesteld.

In het vijfde lid van artikel 8 is de Raadsadviescommissie vastgelegd. Dit is een nieuw instrument na de wijziging van de Wgr. Voor het instellen van een Raadsadviescommissie is een verzoek van alle raden van de deelnemers noodzakelijk. In de toelichting op de Wgr is benadrukt dat indien de raden een voorstel doen, het algemeen bestuur van het openbaar lichaam is verplicht om de commissie in te stellen; het algemeen bestuur kan de commissie niet instellen als de raden hiertoe geen voorstel doen. Het is dus aan de raden van de deelnemende gemeenten om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De instelling van deze commissie vindt door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats omdat de gemeenschappelijke adviescommissie onderdeel van de regeling is en daardoor bij de organisatie van het samenwerkingsverband hoort en niet bij de gemeentelijke organisatie. Daarbij regelt het algemeen bestuur een aantal zaken met betrekking tot het functioneren van de commissie, na de raden de gelegenheid geboden te hebben hun wensen hieromtrent naar voren te brengen, omdat de gemeenschappelijke adviescommissie die niet voor zichzelf kan regelen voordat zij begonnen is. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam wordt geacht binnen een redelijke termijn na indiening van het voorstel door de raden van de deelnemende gemeenten de gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen.

De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld op voorstel van de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten gezamenlijk. Alle raden dienen dus in te stemmen met het voorstel. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden zijn gekozen. Vanuit de gedachte achter de gemeenschappelijke adviescommissie ligt deelname vanuit de raden van alle deelnemende gemeenten voor de hand. Een gemeenteraad is echter niet verplicht een raadslid af te vaardigen.

Artikel 9 Bestuurscommissie

In het traject Opnieuw Verbinden zijn keuzes gemaakt over de inrichting van de governancestructuur van GRSK. Een van de keuzes daarin is het werken met vier bestuurscommissies. Deze commissies zijn met naam en taakveld benoemd, daarmee is de uitvoering van de keuzes uit Opnieuw Verbinden maximaal gewaarborgd. De leden van bestuurscommissies zijn de portefeuillehouders van de gemeenten die de taken hebben overgedragen, danwel in mandaat laten uitvoeren.

In het derde lid is vastgelegd dat de voorzitter van de bestuurscommissie een lid van het DB is. Hierin is beoogt om de samenstelling van het Dagelijks Bestuur een evenwichtige samenstelling te laten zijn van alle taken en beleidsvelden. Het uitgangspunt is dat de samenstelling van het Dagelijks Bestuur zo wordt vormgegeven dat alle taakvelden met een portefeuillehouder zijn vertegenwoordigd.

Daarmee is het voorzitterschap van een bestuurscommissie door een portefeuillehouder die tevens DB lid is zo goed mogelijk geborgd.

Artikel 18 en 19 Archief en Terbeschikkingstelling

De archiefbepalingen zijn vormgegeven conform de richtlijnen. Daarnaast is een wijziging van de Archiefwet aanstaande. Met de bepalingen in deze artikelen is geanticipeerd op deze aanstaande wijziging. De archiefbewaarplaats is gewijzigd naar het regionale archief. De bepalingen in deze twee artikelen zijn dermate uitgebreid omdat de GRSK geen verordenende bevoegdheden heeft en daardoor geen archiefverordening kan vaststellen.

Artikel 21 Begroting en begrotingswijziging

De wijziging van de Wgr heeft een aantal data er termijnen gewijzigd, de begroting, voorlopige jaarrekening en de kadernota worden alle drie uiterlijk voor 30 april verstrekt aan de raden. Doordat de zienswijzeperiode is verlengd naar (tenminste) twaalf weken kan het zijn dat afhankelijk van planning en reces, deze documenten eerder dan de uiterste datum, maar in ieder geval 12 weken voor (verzending van de stukken aan) de AB vergadering worden verzonden aan de raden voor zienswijzen.

Ook de uiterste datum waarop de vastgestelde begroting naar Gedeputeerde Staten wordt verzonden is verschoven naar 15 september aan het jaar voorafgaand waar de begroting betrekking op heeft.

Een begrotingswijziging zonder dat deze van invloed is op de bijdragen van de deelnemers hoeft niet langer voor zienswijze, conform artikel 21, achtste lid. Dit beperkt de bestuurlijke drukte en geeft de Bestuurscommissies de ruimte om prioriteiten binnen het begrotingsprogramma aan te brengen zonder dat de raden op iedere wijziging hoeven te behandelen voor c.q. voorzien van een zienwijze. Het betreft bevoegdheden in de uitvoering van college en drie burgemeesters.

Artikel 23 Jaarrekening

De aangepaste termijnen uit de wijziging van de Wgr zijn overgenomen. In artikel 23 is tevens bij vierde lid 'in rechte' weggehaald. Dat houdt in dat later gebleken onrechtmatigheden niet door de rechter hoeven te worden vastgesteld.

Artikelen 27, 28, 29, 30 en 31 Procedure uittreden

De wijziging in de Wet gemeenschappelijke regeling verplicht gemeenschappelijke regelingen om een veel uitgebreidere bepaling op te nemen in de regeling over hoe uittreden kan. Het gaat om processtappen, verplichtingen, kosten, termijnen, beslissingsbevoegdheden. In deze artikelen is dat uitgeschreven. Ook is het onderscheid tussen frictie- en desintegratiekosten gemaakt.

In deze artikelen is het terugnemen van taken, gemandateerd, overgedragen, gedelegeerd, gelijkgeschakeld aan (gedeeltelijk) uittreden. Daarmee is de feitelijke procedure niet anders, hooguit de impact.

Artikel 32 Wijziging

Het artikel over wijziging van deze regeling is in lijn gebracht met het gewijzigde artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 35 Rekenkameronderzoek

Hier wordt beschreven de bevoegdheid van Rekenkamers, welke geen onderdeel zijn van de bestuursorganen die de regeling zijn aangegaan. Omwille van de zelfstandige leesbaarheid is dit artikel opgenomen. Dan is helder voor deelnemers, raden, rekenkamers en organisatie wat moet gebeuren ingeval van een rekenkamer onderzoek. In deze regeling zijn rekenkamers en rekenkamercommissies aan elkaar gelijk gesteld.

Artikel 36 Recht van enquête

Omwille van de zelfstandige leesbaarheid is dit artikel opgenomen. Dan is helder voor deelnemers, bestuur, raden en organisatie wat moet gebeuren ingeval van een raadsenquête.

Artikel 37 Geschillen

Aan deze regeling is toegevoegd een geschillenregeling. Ingeval van geschil waarbij een besluit van Gedeputeerde Staten zou worden gevraagd is een extra stap ter voorkoming van verdere escalatie toegevoegd. De bedoeling van deze toevoeging is naar een oplossing te kunnen toewerken en verdere escalatie te voorkomen. Het doel van de Geschillencommissie is het toewerken naar overeenstemming tussen partijen.